

Hoofdstuk 1

Inspiratie en volharding voor persoonlijk getuigen

Door dit hele boek heen wordt verondersteld dat de lezers mensen zijn die in hun oren de woorden van de grote opdracht horen en graag willen dat het Evangelie van verlossende liefde wordt verspreid in de plaats waar God hen heeft gesteld. Misschien beseffen we niet hoe veel praktische en gedetailleerde richtlijnen de evangeliën en de Handelingen der apostelen bevatten voor iedereen die actief betrokken is bij persoonlijk getuigen en preken. (Bijna alles in dit boek is net zo toepasbaar op persoonlijk getuigen als op preken, al hebben we voornamelijk het getuigen in gedachten.)

Zijn we er ons bijvoorbeeld van bewust dat de Heere Jezus Christus gerichte strategieën hanteerde voor verschillende soorten ongelovigen? En dat wij die kunnen bestuderen en toepassen? De Heere maakte duidelijk onderscheid tussen mensen die onverschillig stonden ten opzichte van hun geestelijke staat en degenen die vertrouwden op hun eigengerechtigheid. Voor elke groep koos Hij een andere benadering. Deze verschillende methoden om het Evangelie te brengen, zijn eenvoudig op te sporen in de prediking en het getuigenis van zowel Christus als Zijn apostelen. Tevens gebruikte de Heere regelmatig bepaalde 'technieken' om het denken van al Zijn hoorders open te zetten.

Niet alleen is onze Heere een volmaakte Verlosser en Leraar, Hij is in alle dingen ook een volmaakt Voorbeeld voor ons.

Aan ons de taak om de grote wijsheid van Zijn methoden te leren kennen en te bestuderen. Weten we hoe we voor een bepaald type ongelovige moeten preken en getuigen zoals Christus dat gedaan zou hebben?

Weten we hoe we het denken van zowel onverschillige mensen als intellectuelen kunnen aanspreken zoals Paulus dat op zijn eigen bijzondere wijze deed? Zijn wij in staat om door te dringen tot de vooroordelen die mensen hebben? Kunnen wij voorbij hun argwaan komen en hun interesse wekken, zoals de Heere en Zijn apostelen deden?

In dit boek worden alléén de methoden van de Heere en Zijn apostelen zorgvuldig onderzocht. We bieden geen wijsheid of technieken van onszelf en leveren zelfs geen bescheiden bijdrage van eigen ervaringen. Het getuigende voorbeeld van het Nieuwe Testament is meer dan voldoende om ons te fascineren en stimuleren.

Als lezers op zoek zijn naar hedendaagse nieuwigheden en ideeën, zal dit boek hen niet verder helpen. Dit boek is namelijk niets meer en niets minder dan een poging om nauwkeurig te kijken naar de Verlosser en Zijn apostelen en van hen te leren.

Maar voordat we deze onovertroffen methoden gaan onderzoeken, denken we na over de Bijbelse opdracht tot persoonlijk getuigen en de diverse aspecten van persoonlijke en geestelijke voorbereiding daarop.

Hoe je het ook wendt of keert, het persoonlijk getuigenis is de meest effectieve methode om het Evangelie te verbreiden onder massa's ongeredde mensen. We zijn er vast van overtuigd dat de prediking een centrale plaats inneemt. Zij is spe-

ciaal door God ingesteld als een telkens terugkerend aanbod van de weg van de verlossing. Maar de belangrijkste methode van de Heere om mensen onder het gehoor van de Evangelieprediking te brengen, was altijd het persoonlijk getuigenis van individuele gelovigen. Verder is persoonlijk getuigen vaak het belangrijkste middel dat de Heilige Geest gebruikt om een zondaar op de weg van de zaligheid te brengen. In Handelingen 8 lezen we over ‘een grote vervolging tegen de gemeente die te Jeruzalem was’ en dat ‘zij allen verstrooid [werden] door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen’. Gewone gelovigen, onder wie maar een paar predikers, werden uit de stad waar zij woonden verdreven en vluchtten naar andere gebieden. Maar dan lezen we hoe zij reageerden: ‘Zij dan nu die verstrooid waren, gingen het land door en verkondigden het Woord’ (vers 4).

In het Grieks staat er eenvoudigweg dat ze overal gingen *evangeliseren*. Vanaf de eerste dag dat de gemeente van Jezus Christus bestond, hebben gelovigen op een persoonlijke manier aan de grote opdracht gehoor gegeven. Overal waar zij heen gingen getuigden gewone kerkleden van hun geloof en maakten zij het Evangelie bekend. Ze geloofden vast dat de taak van persoonlijk getuigen was ingesteld door Christus, hun enige Heere en Redder.

Persoonlijk getuigen is echter moeilijk en vaak risicovol. Het maakt ons kwetsbaar voor smaad en vijandigheid. Het kan een loopbaan ontwrichten. Het kan een gezin verdelen. Het kan ons vrienden kosten. Het zal vaak leiden tot schaamte en afwijzing. Meestal is het een ‘langzaam’ proces, waarbij het – zo is de ervaring van sommigen – maanden en zelfs jaren van afwijzing kan kosten voordat iemand positief reageert.

Voor veel christenen betekent het een strijd met hun eigen, diepgewortelde verlegenheid.

Geen wonder dat deze taak zo gemakkelijk uit beeld verdwijnt. Geen wonder dat we er de voorkeur aan geven om onze inspanningen te richten op 'georganiseerde' Evangelieverbreiding, zoals het onderwijs op de zondagsschool (al willen we op geen enkele manier het belang van de zondagsschool onderschatten). Geen wonder dat we de neiging hebben om evangelisatie over te laten aan 'professionals' die daartoe geroepen zijn. Geen wonder dat we in onze kerken liever alternatieven bedenken, hoe kostbaar en uitgebreid die ook zijn, om onkerkelijken aan te trekken.

We hebben het nodig om telkens weer aangespoord en geïnspireerd te worden om te evangeliseren. Dit boekje is een poging om een goed doordacht persoonlijk getuigenis te stimuleren, al zal veel van het materiaal, zoals gezegd, hopelijk ook bruikbaar zijn voor predikers en andere sprekers. Een groot deel van dit boek wordt besteed aan de bestudering van de strategieën die de Verlosser gebruikte ten opzichte van onbekeerden. In andere hoofdstukken poogt de auteur te laten zien dat mensen die getuigen en preken *écht als instrumenten kunnen worden ingezet*. De soevereine God gebruikt namelijk de Bijbelse redeneringen en overtuigende argumenten van Zijn volk voor de wedergeboorte en bekering van Zijn uitverkorenen.

We beginnen met een aantal zaken waarover we moeten nadenken, wil het persoonlijk getuigenis (en, in het geval van predikers, regelmatige evangelisatorische prediking) enthousiast en effectief blijven.

1. Een kwestie van innerlijke overtuiging

Persoonlijk getuigen moet een zaak van *overtuiging* zijn. De woorden van het persoonlijk getuigenis moeten tot het hart spreken, met onweerstaanbare overtuigingskracht. Geen enkele gemeente van God zal ooit tot een serieus getuigenis komen als de mensen er niet écht van overtuigd zijn dat God hun de opdracht tot deze taak heeft gegeven. De moeilijkste taken van het christelijke leven worden alleen met ijver en volharding gedaan als we ons ertoe gedreven voelen die als opdracht van God te doen. Een kerk zonder eredienssten kunnen wij ons niet voorstellen, maar in de gedachten van de Heere is een niet-getuigende christen net zo ondenkbaar. Denk aan de woorden van de grote opdracht: 'Gaat dan heen, onderwijst al de volken' (Matth. 28:19-20). Sprak Christus deze woorden alleen tot Zijn discipelen? Of zijn ze aan hen gericht en daarmee ook aan al degenen in alle eeuwen na hen? Duidelijk het laatste, want daarna zei Christus: 'En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.' De opdracht wordt aan ons allen gegeven om iedereen te bereiken.

De bekende woorden van Petrus laten zien hoe de apostelen de taak van het getuigen onderwezen: 'Maar heiligt God de Heere in uw harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeist van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze' (1 Petr. 3:15).

De Heere moet de hoogste plaats in ons hart hebben en getuigen moet onze belangrijkste en hoogste taak zijn. We moeten altijd bereid zijn om het Evangelie uit te leggen en ons persoonlijk getuigenis te geven, zelfs al wordt deze

vraag gesteld door iemand die ons vervolgt (in die situatie heeft Petrus deze woorden geschreven).

In Kolossenzen 4:5-6 zegt Paulus min of meer hetzelfde: 'Wandelt met wijsheid bij degenen die buiten zijn, de bekwame tijd uitkopende. Uw woord zij allen tijd in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten hoe gij een iegelijk moet antwoorden.'

In Filippenzen 2:14-16 vertelt hij hoe wij als lichten moeten schijnen in de wereld, 'voorhoudende het woord des levens'. Deze aansporing is niet alleen gericht tot predikers, maar ook tot de gewone gemeenteleden van Filippi.

Gehoorzamen wij de Heere op dit vlak? Hebben wij een getuigenis? Proberen we onbekeerde familieleden, collega's, medestudenten en burens te bereiken? Zijn we voortdurend uit op gelegenheden hiervoor in alle contacten die we onderhouden? Zo niet, voelen we dan geen schaamte? Hebben we niet de drang om te bidden om hulp en om hierin te verbeteren? Hoe zullen we de Heere ooit onder ogen kunnen komen als ons leven voorbij is gegaan zonder dat wij Hem hebben gehoorzaamd en Hem hebben vertegenwoordigd? Als we vast overtuigd zijn – wat we zouden moeten zijn – van de roeping en het bevel van de Heere, is dat voor ons een enorme stimulans om dit werk te doen.

In de afgelopen jaren hebben we gezien hoe een verlies aan overtuiging het zondagsschoolwerk van veel kerken heeft verwoest. Het is een onweerlegbaar feit dat wanneer gelovigen hun overtuiging wat betreft de noodzaak van evangelisatorische zondagsscholen beginnen te verliezen, hun kracht en interesse afnemen en deze scholen sluiten. Het zondagsschoolwerk kost te veel moeite en inspanning

om mee door te gaan, tenzij er een echte overtuiging leeft in het hart van Gods volk.

Hetzelfde geldt voor persoonlijk getuigen. Alleen als we ervan overtuigd zijn dat God ons het verkondigen van de verzoening heeft opgedragen (2 Kor. 5:18-20), zetten wij ons in voor getuigen. Alleen als we beseffen dat we de opdracht hiervoor van de Heere hebben ontvangen, zullen we onze roeping volgen en vervullen.

Verder moeten we het belangrijke principe in gedachten houden dat wordt onderwezen in Efeze 4:16, namelijk dat de groei van een gemeente, zowel in aantal als in geestelijk opzicht, afhankelijk is van volledige deelname door *alle* leden. Paulus spreekt erover dat 'het gehele lichaam bekwaamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde, door alle voegselen der toebrengring, naar de werking van een iegelijk deel in zijn maat, de wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde'. Als individuele gelovigen niet getuigen, zal het lichaam niet groeien.

Onthoud dat op de Pinksterdag op *elke discipel* tongen 'als van vuur' rustten, omdat iedereen een lichtdrager moest zijn; een getuigenisdrager. Als we kijken naar Efeze 4:11-12, zien we dat Paulus daar het ultieme doel van het prediken van het Evangelie verwoordt, namelijk dat het de heiligen volmaakt tot het werk van heel *hun* bediening (de letterlijke betekenis van dit gedeelte). Predikers hebben de verantwoordelijkheid om de kerkelijke familie als geheel voor te bereiden, toe te rusten en aan te sporen tot de grote taak van het getuigen.

Het hoeft ons niet te verbazen dat in het boek Openbaring elke plaatselijke gemeente wordt gesymboliseerd als een

kandelaar of lichtdrager. Elke gelovige moet een levende brief zijn – ‘bekend en gelezen van alle mensen’ (2 Kor. 3:2). Hoe zit het met Gods zalving van grote predikers? Is dat niet de wijze waarop God, door de geschiedenis heen, de grootste geestelijke oogsten heeft teweeggebracht? Zijn de grootste zegeningen niet voortgekomen uit opwekkingen en reveilbewegingen? Wat zouden we graag willen dat de Heere op zo’n manier werkte dat wij nooit hoefden te zwoe-gen! Soevereine opwekkingen van genade zijn inderdaad zeer bijzondere tijden van grote zegen. Maar waar staat in de Schrift dat de Heere in zulke perioden het werk opschort dat door menselijke instrumenten wordt gedaan? Feit is dat God juist in tijden van opwekking persoonlijke getuigenissen op grote schaal gebruikt.

In de tijd dat C.H. Spurgeon in de Metropolitan Tabernacle in Londen preekte, was het persoonlijk getuigenis veruit het belangrijkste middel waardoor buitenstaanders naar de diensten kwamen. Dit was ook het geval in de jaren van opwekking. De archieven van de Metropolitan Tabernacle bevatten van iedereen die tijdens de Spurgeon-periode lid van de kerk wilde worden een samenvatting van zijn of haar getuigenis. Uit deze samenvattingen blijkt dat het merendeel van de bekeerlingen mensen van de plaatselijke werkende klasse waren, die door het persoonlijk getuigenis van Tabernacle-leden onder het gehoor van de prediking waren gebracht.

In het opwekkingsjaar 1859 was de overgrote meerderheid van degenen die aan het ledental van de Tabernacle waren toegevoegd op hun werk voor het eerst uitgenodigd door een gemeentelid dat had getuigd.

Daarom wekt het geen verbazing wat C.H. Spurgeon aan zijn kudde schreef toen hij herstellende was van een ziekte: 'Ik hoop dat iedereen vastbesloten is om in elk geval één nieuw iemand mee te brengen om het Woord te horen.' De mensen waren eraan gewend zulke oproepen te horen, want daar werd in de Tabernacle in die dagen steeds de nadruk op gelegd. Tijdens gebedsbijeenkomsten deed Spurgeon regelmatig zulke oproepen en hij besteedde veel aandacht aan 'het grote leger van persoonlijke arbeiders' binnen de gemeente.

De beste manier om te beginnen met persoonlijk getuigen is om deze activiteit tot een kwestie van diepe innerlijke overtuiging te maken. Vanuit de Bijbel moeten we ervan overtuigd raken dat het de door God gegeven taak van alle gelovigen is om actief te blijven in het spreken over geestelijke zaken met de mensen om ons heen.

2. Een kwestie van plicht en geweten

Persoonlijk getuigen dient niet alleen een kwestie te zijn van innerlijke overtuiging, maar we moeten onszelf er ook aan verbinden als een kwestie van *plicht* en *geweten*. We weten dat plichtsgevoel de innerlijke overtuiging versterkt. Als we de overtuiging hebben dat de Bijbel ons opdraagt om te getuigen, zal een sterk plichtsgevoel verdere toewijding, doorzettingsvermogen en volharding versterken.

In Romeinen 12 worden we onderwezen om onze lichamen te stellen tot een levende offerande. Dit geldt net zozeer voor getuigen als voor de andere taken binnen het christelijk leven. Er zijn momenten waarop een moeder zich bij het huishouden te uitgeput en uitgeblust voelt om eten voor

het gezin klaar te maken. Ze is er verstandelijk volkomen van overtuigd dat het nodig is om te eten, maar met alleen overtuiging zal ze het werk niet altijd voor elkaar krijgen. Op zulke momenten handelt ze puur uit plichtsbesef en verantwoordelijkheidsgevoel. Wanneer andere gevoelens uitvallen, motiveert de plicht. We *moeten* het doen! Dat is het verschil tussen overtuiging en plicht.

Het is onze *plicht* om op te staan en aan de slag te gaan. Het is onze *plicht* om christelijk dienen vol te houden wanneer ons gevoel niet meewerkt zoals zou horen.

Wat betreft het getuigen, is het goed om onszelf regelmatig af te vragen: 'Wat heb ik deze week gedaan? Wat heb ik over de Heere verteld? Heb ik gebeden om gelegenheden daarvoor? Ben ik een getrouwe of een onnutte dienstknecht geweest?' We moeten gewetenswroeging krijgen als we het laten afweten wat ons persoonlijk getuigenis betreft. Kunnen we er ons gemakkelijk onder voelen als we niet getuigen? Staat onze gemeente het toe dat we het prima vinden om ons voor onbepaalde tijd terug te trekken van alle persoonlijke pogingen om ongeredden te bereiken?

Gewetensvol omgaan met persoonlijk getuigen is essentieel, om de vrij voor de hand liggende reden dat het een vorm van christelijk dienen is waaraan geen leiding wordt gegeven. Krachtig leiderschap vanuit de gemeente kan de zondagsschool organiseren, jongerenwerk, bezoekwerk en alle andere activiteiten van een plaatselijke gemeente regelen. Maar het persoonlijk getuigenis dan? Wat gebeurt er als een gelovige op zijn werk, op school of thuis in het gezin is? Op zulke plaatsen kan de leiding van de kerk niet helpen of stimuleren. De vriendelijke aansporing en het ritme van

het plaatselijke gemeentelven kunnen daar niet komen. De christen is daar alleen, buiten de invloed van de georganiseerde activiteiten. Juist voor het eenzame getuigen, zonder steun van buitenaf, zijn een sterk plichtsbef en trouw het meest essentieel.

In zijn brief aan de Filippenzen schreef Paulus hoezeer hij hun gebed voor hem waardeerde, vooral het gebed dat hij een goede getuige zou zijn tijdens zijn komende rechtszaak en mogelijke executie (Fil. 1:19-20). Boven alles wilde hij op een moment van beproeving de Heere niet in de steek laten. Hij warmde zich aan hun gebed om vrijmoedigheid en doorzettingsvermogen te ontvangen. Het was voor hem een kwestie van het *geweten* dat hij de Heere niet zou afvallen. Kunnen wij onszelf en andere gelovigen niet leren om zo te denken en te voelen? 'En wee mij', zo zegt de apostel, 'indien ik het Evangelie niet verkondig!'

3. Een kwestie van verlangen

Persoonlijk getuigen moet ook een zaak van groot *verlangen* zijn. De apostel Paulus vertelt ons dat hij bereid was om allerlei verdrukkingen te verduren 'om de uitverkorenen, opdat ook zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid' (2 Tim. 2:10). Hij zag toekomstige gelovigen voor zijn geestesoog, mensen die nederig zouden worden en Christus lief zouden krijgen. En omwille van hen was hij bereid elke moeilijkheid te verdragen en hun het Evangelie te verkondigen. Ook wij kunnen onszelf eraan herinneren dat de Heere op elke plaats een volk heeft en dat ook zij door het Evangelie gered moeten worden van onwetendheid, dwaasheid, zonde en verdriet.

De Heere heeft ons op onze huidige plek in het leven gesteld om tot zegen te zijn voor degenen die gered zullen worden. Daarom moeten we veel begrip en gevoel hebben voor alle mensen. Denk aan Paulus en zijn diepe verlangen dat zijn landgenoten zich bekeerden. Het was voor hem ‘een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart’, zo schreef hij. Hij verlangde ernaar dat zij de Waarheid zouden inzien en tot Christus zouden komen. ‘Broeders, de toegenegenheid mijns harten en het gebed dat ik tot God voor Israël doe, is tot hun zaligheid’ (Rom. 9:2 en Rom. 10:1).

Om over de moeilijkheden van het persoonlijk getuigenis heen te komen, hebben we de drijvende kracht van mededogen en verlangen nodig. We moeten door God gebruikt *willen* worden. We moeten ernaar *verlangen* een andere ziel tot zegen te zijn. We moeten een *diepe drang* hebben om de Heere te behagen op dit gebied en ons sterk maken voor Hem. We moeten gevoel hebben voor de mensen om ons heen.

De Verlosser geeft ons het voorbeeld. Hij was zo betrokken bij de mensen, dat Hij op weg naar Golgotha treurde over de dochters van Jeruzalem. Wanneer onze gevoelens ons in de steek laten, moeten we dringend bidden dat de Heere ons nieuwe kracht zal geven en de hartelijke betrokkenheid bij anderen in ons zal herstellen. We moeten vechten tegen ons egoïsme en onze gerichtheid op onze eigen belangen. We moeten medelijden hebben met het geestelijke bankroet van anderen.

4. Een kwestie van vurige ijver

Als ons persoonlijk getuigenis méér wil zijn dan een praatje

van vijf minuten en als we door de onverschilligheid van mensen om ons heen heen willen dringen, moet het getuigenis met *vurige ijver* gepaard gaan. Koning David schreef in Psalm 69: 'De ijver van Uw huis heeft mij verteerd.' Toen de discipelen de vurigheid bij hun Verlosser zagen, wisten zij dat deze woorden de juiste norm waren voor een oprechte dienaar van God (Joh. 2:17).

Epafras streed te allen tijde in de gebeden voor de Kolosenzen, omdat hij 'grote ijver' voor hen had. Het Griekse woord voor ijver betekent heet of kokend. Het verwijst naar vurigheid. Dat is wat wij moeten bezitten in het werk om verloren zielen te zoeken. Wat is het verschil tussen *vurige ijver* en *innerlijke overtuiging*, *plicht* en *verlangen*? Vurige ijver is de energie van ons bestaan, waarmee de andere kwaliteiten bekleed moeten worden. Het is de handen uit de mouwen steken, de kracht waarmee we ons inzetten. Het is het tegenovergestelde van onverschilligheid, halfslachtigheid of mechanische gehoorzaamheid. Het is hard nodig om te werken aan echte vurigheid en ijver.

De nieuwtestamentische brieven staan vol meeslepende, krijgshaftige taal die gelovigen aanspoort tot vurige ijver. Op diverse plaatsen wordt ons opgedragen om 'vurig van geest' te zijn (Rom. 12:11), 'met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies' (Fil. 1:27). 'Houdt u mannelijk', schrijft Paulus, 'zijt sterk' (1 Kor. 16:13) en: 'Doch in het goede allen tijd te ijveren is goed' (Gal. 4:18). Judas voegt daaraan toe: 'Strijdt voor het geloof' (Jud. 3). De noodzaak van vurige ijver moet tegenwoordig nadruk krijgen, omdat de complexiteit en drukte van het leven ons uitputten en tot het punt drijven waarop we in ons

christelijk dienen tam en mat worden. Predikanten komen veel christenen tegen die door de eisen van onze huidige maatschappij uitgeput en geïntimideerd zijn geraakt.

Er is nóg een reden waarom vurige ijver zo nodig is. In veel gevallen past persoonlijk getuigen niet bij de persoonlijkheid van christenen. Ze zijn verlegen en gereserveerd en vinden het moeilijk om geestelijke gesprekken te voeren. Voor veel anderen bieden de omstandigheden op het werk weinig gelegenheid om tot een gesprek te komen.

Het is goed om onder ogen te zien dat getuigen een kwestie is van het creëren van mogelijkheden en dit vol te blijven houden. Getuigen vraagt een duidelijke inspanning om tegen de natuur van een verlegen karakter in te gaan. Het gaat in tegen onze natuurlijke liefde voor gemak en een rustig leven. En tegen onze voorkeur voor het uit de weg gaan van moeilijke omstandigheden.

Vaak weten we dat we ons in een wespennest zullen steken. We weten dat we ongekende moeilijkheden voor onszelf scheppen. Initiatief nemen en er vol ingaan, ongeacht de consequenties of de omstandigheden – dat is ware christelijke ijver.

Dit mag allemaal vanzelfsprekend klinken, toch moeten we onze inspanningen op dit vlak telkens omhoogtrekken. Evangelisatie is een gebied dat nooit zal floreren zonder een aanzienlijke investering, toewijding en inspanning.

Kunnen we niet meer zijn zoals de apostel Paulus toen hij naar Athene ging? Daar ‘werd zijn geest in hem ontstoken’ en ervoer hij heel sterk dat het zijn plicht was om te getuigen naar de afgodendienaars.

5. Een kwestie van gebed

Persoonlijk getuigen is natuurlijk ook een kwestie van *gebed*, niet alleen voor belangrijke zegeningen als moed en bekwaamheid, maar ook voor goede gelegenheden. Als we alleen al zouden bidden voor kansrijke gelegenheden, zouden we die zeker ontvangen. De woorden van Jakobus zijn net zozeer van toepassing op getuigen als op andere zaken: ‘Gij hebt niet, omdat gij niet bidt.’

Ook deze apostel nam zijn toevlucht tot gebed, namelijk dat hij met vrijmoedigheid mocht spreken en zou zeggen wat hij zou moeten zeggen. Hij had ervaren dat hij als antwoord op een oprecht gebed meer moed ontving.

Als we in een situatie zitten of op een plek zijn waar weinig mogelijkheden lijken te zijn om samen met anderen op te trekken, dan zullen we na een oprecht gebed vroeg of laat toch in contact komen met iemand die luistert. Misschien maken we zelfs een radicale omslag mee in onze situatie of positie, waardoor er nieuwe openingen ontstaan.

Iemand heeft mij eens verteld dat hij na drie dagen bidden voor een gelegenheid, plotseling werd geconfronteerd met een onverwachte opening waarop hij volkomen onvoorbereid was. Door zijn gebrek aan geloof in het gebed was hij totaal overrompeld en stond hij met een mond vol tanden. We mogen heel specifiek bidden dat zich gelegenheden voordoen én dat we daar dan ook klaar voor zijn.

6. Een kwestie van vooruitdenken

Er klaar voor zijn, houdt natuurlijk ook in dat effectief getuigen een kwestie is van *vooruitdenken* en voorbereidingen treffen. Sommige christenen lijken te denken dat, om oprecht

te kunnen zijn, getuigen helemaal spontaan en onvoorbereid moet plaatsvinden. We hebben allemaal wel gehoord van mensen die volgens dit principe handelen. Ze stellen zich voor dat, om door de Geest gezegend te worden, een preek niet voorbereid hoeft te worden. Gelukkig zien de meeste predikers de dwaasheid van zo'n praktijk wel in. Dat zouden alle gelovigen die betrokken zijn bij persoonlijk getuigen ook moeten inzien.

Een goede bewijstekst om ons wél voor te bereiden, staat in 1 Petrus 3:15: 'Zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeist van de hoop die in u is.' (Kolossenzen 4:6 is een andere bewijstekst.) Willen we getuigen, dan is het hard nodig om vooraf goed na te denken. Hoe zijn we van plan het gesprek te beginnen? Hoe beantwoorden we de diverse vragen die naar voren zullen komen? Hebben we een plan gereed en hebben we ook een *alternatief* plan klaar voor de momenten waarop we ons laten afleiden door de bekende drogredeneringen en dwaalspoeren? Hebben we een bepaalde strategie?

Verderop in dit boekje bieden we een aantal handreikingen voor de diverse benaderingen of 'tactieken' die u kunt gebruiken. We hoeven ons er absoluut niet voor te schamen om het getuigen op deze manier te bestuderen. We staan midden in een strijd en moeten weten welke vooroordelen het denken van mensen blokkeren om de Waarheid van God te ontvangen. Het verdient aanbeveling om heel duidelijke ideeën te hebben over de manier waarop wij hen willen uitdagen. (Later zullen we dieper ingaan op de waarde van voorbereiding in verband met het ontvangen van persoonlijke moed.)

7. Een kwestie van ervaring opdoen

Het is goed te bedenken dat ons persoonlijk getuigen sterk verbetert als we ervaring opdoen en vaardiger worden. Vooruitdenken en voorbereiden gaan al snel beter, doordat we steeds bedrevenner worden. We moeten in dit ‘ambacht’ groeien als arbeiders die het Woord der waarheid recht snijden (2 Tim. 2:15). Natuurlijk moeten we niet gewiekt worden of vertrouwen op onze bedrevenheid, techniek of argumentatiekracht. Wel mogen we ieder mens ‘in alle wijsheid leren’ en ‘met wijsheid wandelen bij degenen die buiten zijn’ (Kol. 1:28 en 4:5). Het woord vertaald als ‘wijsheid’ verwijst naar een praktische vaardigheid of inzicht. Met ervaring kunnen we nooit mensen voor Christus winnen. We kunnen echter wel de feiten van het Evangelie eenvoudig en aansprekend brengen, zonder te verzanden in vruchteloze uitweidingen en zijpaden waar mensen naar wie wij getuigen ons misschien in zullen manoeuvreren. Iedereen heeft wel een hobby die zijn of haar passie is geworden. Dan lees je alles wat over dat onderwerp is geschreven en besteed je er een maximum aan tijd en geld aan. Als christenen zou het onze alles overstijgende passie moeten zijn om een zekere bedrevenheid te ontwikkelen in het getuigen voor Christus.

Ik heb ooit een groep voormalige zondagsschoolleiders in de binnenstad met elkaar horen praten over hun ervaringen met grote en moeilijke groepen kinderen. Deze oudgedienden, zowel mannen als vrouwen, hadden echt de kunst (en het vak) geleerd om de aandacht van kinderen te vangen. Bij hen was het een kwestie van eer om die woelwaters tot bedaren te brengen en onder de duim te houden. Elk

van hen had een heel arsenaal opgebouwd aan anekdotes en manieren om een escalatie de kop in te drukken en de aandacht gevangen te houden.

Zo is er ook het ‘ambacht’ persoonlijk getuigen dat we kunnen leren. Deze vaardigheid kunnen we oefenen, waardoor we het getuigen steeds beter beheersen.

Elke gelovige is *bevoegd* om voor Christus te getuigen. Elke echte christen krijgt die opdracht en wordt daartoe door de Heere benoemd. Het is echter wel zaak om met deze taak aan de slag te gaan en ‘vliegreuven’ te draaien om ervaring op te doen en steeds bedrevenere te raken. Met een kleine tijdsinvestering van onze kant raken we hier steeds vaardiger in, dus hoe eerder we ermee beginnen, hoe beter. Effectief getuigen is absoluut een kwestie van oefenen!

Bovenal is het natuurlijk een kwestie van de zegen van Gods Geest, maar wat de menselijke inzet betreft, zal ervaring opdoen (met zorgvuldige en eerlijke zelfreflectie) het getuigen sterk bevorderen.

8. Een kwestie van moed

Getuigen is vaak een kwestie van *moed*. Zoals we eerder opmerkten, zei zelfs de apostel Paulus, die allerlei vormen van verdrukking gewend was, dat hij moed nodig had en vroeg hij om gebed om vrijmoedig te kunnen spreken. Hoe kunnen we moed ontvangen voor persoonlijk getuigen? Dat kan door de zaken die we eerder noemden serieus te nemen. Als persoonlijk getuigen voor ons een kwestie van *overtuiging* en *plicht* is en we onszelf daarom geen keus geven op dit gebied, dan helpt dat op zich al om onze verlegenheid te overwinnen. Als we oprecht bidden voor een groot

verlangen om mensen te winnen voor Christus, zullen we een bepaalde mate van gevoel ontvangen dat zal dienen als drijfveer en ons zal helpen om innerlijke bedenkingen van lafheid tot zwijgen te brengen.

Als het een kwestie van ons geweten is om te getuigen, dan zal dat de genadeslag zijn voor onze natuurlijke schroom. Als we tegelijkertijd worden gedreven door vurige ijver om initiatieven te nemen, zullen we minder geneigd zijn te huiveren bij de eerste stap: zenuwachtig wachten op de perfecte gelegenheid waarbij we geen schaamte of moeite ervaren.

Als we *van tevoren nadenken* over onze *strategie* zal de meeste nervositeit verdwijnen, omdat veel van onze zenuwen te maken hebben met onzekerheid: Hoe zal het ons vergaan? Het is de moeite waard op te merken dat we vaak zélf onze nervositeit versterken, omdat we te plotseling op het getuigen overgaan. Het is niet nodig om ons in een zenuwslopende ontmoeting te storten waarbij we ineens over geestelijke dingen gaan praten. Idealiter wordt het getuigen op een geleidelijke manier geïntroduceerd. Het lijkt op een frisse duik in zee. Sommige mensen stormen het water in. Anderen kunnen zich daar niet toe zetten en gaan er helemaal niet in. Maar er is ook nog een middenweg: rustig de zee in lopen.

Zo gaat het ook met persoonlijk getuigen. We hoeven onze zenuwen niet tot het uiterste te drijven en onszelf onnodig onder druk te zetten. We mogen het getuigen stap voor stap doen, beetje bij beetje, en geestelijke dingen geleidelijk ter sprake brengen.

Om het ijs te breken, kunnen we mensen een christelijk

boekje aanbieden, zodat ze weten waar wij staan en al half verwachten dat er een gesprek zal komen. Het is vrij gemakkelijk om op deze manier te werk te gaan en het bevrijdt de getuigende christen van alle bijkomende spanningen om zich meteen in het diepe van een onmiddellijk getuigenis te storten.

Zo kunnen we evengoed praten over interessante gebeurtenissen en ervaringen, zonder dat dit dient als inleiding op een *direct* getuigenis. Het dient dan als middel om mensen te laten wennen aan onze interesses. Als de omstandigheden het toestaan, is een geleidelijke benadering een goed middel tegen de zenuwen. Boven alles zullen we moed ontvangen als we daar in gebed om vragen.

9. Een kwestie van geduld

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat getuigen veel *geduld* en vasthoudendheid vergt. Het is normaal dat elke nieuwe impuls tot persoonlijk getuigen weer afneemt en binnen enkele weken doodbloedt. Het is belangrijk om getuigen als een *levenslange* taak te leren zien en geduldig te blijven zoeken naar kansen hiervoor.

Getuigen is ook een kwestie van geduld in de zin dat we mensen niet onder druk moeten zetten om zich meteen aan Christus over te geven, bijvoorbeeld door hen een veel te simpel gebedje of schuldbelijdenis te laten nazeggen. Bekehring is een diepgaand werk van de Heilige Geest. Het is niet goed om bekeerings te 'bewerken' of forceren. Onze taak is om mensen hun nood te laten zien, te wijzen op Gods hulpplan, hen aan te sporen om verlossing te zoeken en hun te laten zien op welke manier dat kan. Het is goed

om mensen op een persoonlijke en vertrouwelijke wijze naar Christus te sturen, en dan geduldig toe te kijken. We moeten deze zaak nooit zelf willen bewerken, woorden in iemands mond leggen, of mensen op basis van hun eerste positieve reactie ervan verzekeren dat ze al bekeerd zijn.

Christelijk werk is altijd een kwestie van voortdurende inspanning en groot geduld. 'Te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen.' Van Mozes tot Paulus laat de Bijbel zien hoe de mannen die namens God spraken vaak lang moesten wachten op de grootste vruchten van hun inzet en bruikbaarheid.

Zeker, getuigen is moeilijk. Door de koppigheid en weerstand van het mensenhart is daar veel geduld voor nodig. Ook moeten we onthouden dat veel van ons getuigenis een *negatief* doel heeft. Al is het ons voorrecht om bij te dragen aan het bijeenbrengen van de uitverkorenen van God en te zien hoe mensen worden gered, het is ook onze *taak* om te arbeiden voordat de dag des oordeels aanbreekt. Het doel is dat iedereen wordt gewaarschuwd en God zal rechtvaardig zijn wanneer Hij over degenen oordeelt die zich nooit tot Hem hebben gewend.

Als we echt geloven dat bekering het werk van de Heilige Geest is, zullen we willen wachten totdat het Evangelie dat we hebben gebracht wordt toegepast op het mensenhart, op elk willekeurig moment in de uren en dagen daarna. Toen de rijke jongeling wegging, hield de Heere hem niet tegen met een reeks argumenten of een lang betoog.

Het is belangrijk dat wij de Waarheid haar werk laten doen in het hart van de hoorder. We willen niet zelfvoldaan zijn of mensen links laten liggen, maar we mogen ook geen

inbreuk maken op de diepgaande werking van de Heilige Geest in het mensenhart. Geduld is onderdeel van vertrouwen.

Geduld is vooral belangrijk bij het getuigen binnen de familiekring. Bekeerde jongeren hebben de neiging om zich op de taak van het getuigen te storten naar hun onbekeerde ouders. Ze begrijpen niet waarom hun ouders zo halsstarrig zijn en de Waarheid maar niet kunnen vatten. Daar is groot geduld voor nodig. Het is regelmatig voorgekomen dat het getuigen tot familieruzies heeft geleid, waardoor het getuigen voor de toekomst bijna geheel onmogelijk was geworden. Binnen de familiekring getuigen is extreem moeilijk. Het *moet* gebeuren, maar niet op een onbezonnen manier. Onthoud dat we de tijd aan onze kant hebben. Ouders lijken misschien niet te luisteren, maar dat doen ze wel degelijk. Ze letten echter ook goed op: het leven dat hun kinderen leiden, spreekt boekdelen. Daardoor zouden hun woorden wellicht toch tot hen kunnen doordringen.

10. Een kwestie van eenvoud

Persoonlijk getuigen moet nooit complex zijn, jargon bevatten of te lang duren. Het Bijbelse voorbeeld zien we in de gesprekken die de Heere Jezus Christus voerde. Zijn evangelisatorische boodschappen waren altijd eenvoudig en beeldend.

Het vermogen van onbekeerde mensen om geestelijke zaken te begrijpen, is vrij beperkt. Toch is het onze natuurlijke neiging om te veel tegelijk te willen zeggen. Als we van harte instemmen met de woorden van Paulus dat de natuurlijke mens de dingen die des Geestes Gods zijn niet begrijpt,

omdat ze dwaasheid voor hem zijn (1 Kor. 2:14), dan zullen we niet te veel argumenten in één keer willen gebruiken. Natuurlijk betekent eenvoudig niet 'kinderachtig'. Eenvoudig betekent uitvoerige en onnodige rationele argumenten vermijden (wat vaak een laffe manier is om het échte getuigen achterwege te laten). Het betekent duidelijk en rustig een getuigenis vertellen en heldere antwoorden geven op geestelijke vragen. Het betekent technische en theologische termen vermijden als gewone alternatieven voorhanden zijn. Het betekent ook voorkomen om tijdens de uitleg van het Evangelie van de ene Bijbeltekst naar de andere Bijbeltekst te springen. Sommige gelovigen hebben de neiging te getuigen in de spreekstijl van een predikant. Ze halen in één adem de ene Bijbeltekst na de andere aan en wekken een bijna fanatieke en gehersenspoelde indruk. Eenvoud is een goed kenmerk van persoonlijk getuigenis.

11. Een kwestie van een doel voor ogen hebben

Persoonlijk getuigen omvat het voor ogen hebben van een *heel duidelijk en verheven doel*, namelijk door God ingezet worden om opstandige mensen tot het punt van oprecht berouw te leiden. Omwille van dit doel kunnen we onmogelijk tevreden zijn met het doorgeven van een paar vaag-christelijke gevoelens. Sommige gelovigen overtuigen zichzelf ervan dat ze een enorme lans breken voor het Evangelie, terwijl ze alleen maar af en toe een paar vingerwijzingen geven.

Mensen overtuigen van zonde en tot oprecht berouw brengen, is heel moeilijk te bereiken door enkel persoonlijk getuigen. Idealiter gaat getuigen hand in hand met

de prediking. Per slot van rekening is de prediking door God ontworpen als het ultieme instrument om mensen tot zondebesef te brengen, meer dan welke andere communicatievorm dan ook. Het is zeker niet het *enige* middel dat de Heere voor dit werk inzet, maar volgens de Bijbel wel Zijn *voornaamste* middel. (De bijzondere betekenis van de prediking benadrukt Paulus in 1 Korinthe 1:18-25.)

Over het algemeen zullen we ervaren dat ons persoonlijk getuigenis vooral een geestelijk getuigenis is en de verkondiging van de basale Waarheid. Vaak gaat dit samen met de uitnodiging om een kerkdienst bij te wonen, waar het appel van het Evangelie heel persoonlijk klinkt.

In onze tijd is preken relatief krachteloos geworden om nieuwe mensen aan te trekken. Het hangt van het persoonlijk getuigenis af of er onbekeerde hoorders op afkomen. Aan de andere kant is persoonlijk getuigenis relatief krachteloos om mensen tot een diep zondebesef te brengen. God heeft deze twee middelen gemaakt en gevormd om in harmonie samen te werken om verlorenen te redden.

Willen we het uiteindelijke doel bereiken dat mensen (door het werk van de Heilige Geest) tot een *diepe* overtuiging van nood en zondebesef worden gebracht, dan is het belangrijk om, waar mogelijk, hen onder het gehoor van de Evangelieprediking te brengen.

12. Een kwestie van godsdienst en godsvrucht

Als laatste, maar niet het minst belangrijke, is getuigenis een kwestie van *godsdienst* en *gedrag*. Johannes 15 is een van de vele Schriftgedeelten waaruit blijkt dat gehoorzaamheid aan Christus een voorwaarde is om in dit werk vruchtbaar

te kunnen zijn. Onze relatie tot God moet in orde zijn en we moeten ons normaal gedragen jegens de mensen in onze omgeving. De tien geboden bestaan uit twee delen: het eerste deel gaat over onze plicht jegens God en het tweede betreft ons gedrag in de maatschappij. Het is goed om onszelf af te vragen: ‘Wat voor temperament heb ik? Ben ik ijverig in mijn werk of loop ik de kantjes eraf? Ben ik een kille persoon? Kom ik over als een ijdel of arrogant iemand? Ben ik kribbig en ongeduldig? Hoe reageer ik op moeilijkheden? Word ik gezien als een achteloos iemand? Neem ik vriendelijk zijn en het doen van goede werken, het fundament voor effectief getuigen, wel serieus? Laten mijn reacties op beproevingen aan de mensen in mijn omgeving zien dat ik echt contact heb met de almachtige God en toegang heb tot goddelijke bronnen?’

Een zelfingenomen ongelovige die ijverig en gewetensvol is in zijn of haar werk zal de slordige gelovige minachten en alles wat hij of zij zegt negeren. Sommige gelovigen gedragen zich op hun werk of in het alledaagse leven zó slecht, dat je moet concluderen dat het beter zou zijn als zij nooit getuigden!

De woorden van 1 Petrus 2:11-12 vormen voor getuigende christenen een aansporing waaraan een belofte verbonden is: ‘Geliefden, ik vermaan u als inwoners en vreemdelingen, dat gij u onthoudt van de vleselijke begeerlijkheden, welke krijg voeren tegen de ziel; En houdt uw wandel eerlijk onder de heidenen; opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken die zij in u zien, God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking.’ Een godvruchtig leven, zo verzekert de apostel ons, zal

ongelovigen aanspreken. De Heilige Geest zal dat gebruiken. Mensen die het zien, zullen worden uitgedaagd en sommigen zullen onweerstaanbaar tot Christus getrokken worden.

Is alleen een godvruchtig leven voldoende? Kan ik een goed leven leiden *in plaats van* te getuigen? Petrus laat er geen twijfel over bestaan dat de gelovigen aan wie hij schreef *daadwerkelijk* getuigden. Hij zegt dat de heidenen om hen heen slecht over hen spraken vanwege hun geloof. De belofte is echter dat een godvruchtig leven het gesproken woord te hulp komt, waardoor deze samen overtuigen en opstandigen tegen de Heere gewillig zullen maken.